

73010/010/106
09/07/03

ለጉምሩክ ሥነ-ሥርዓት አፈፃፀም የሥራ ሂደት

ለህግ ማስከበር የሥራ ሂደት

ለድህረ ክሊራንስ አዲት ቡድን

ለደንበኞች አገልግሎት የሥራ ሂደት

ለሀብት አስተዳደር የሥራ ሂደት

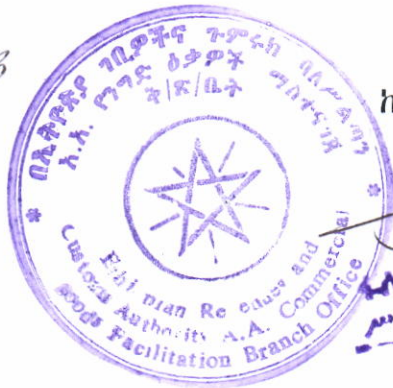
ለሥነ-ምግባር ቡድን

አ.አ. ንግድ ዕቃዎች ማስተናገጃ ቅ/ጽ/ቤት

48/108
አገልግሎት ለሰጠው ለሥራ ሂደት
አገልግሎት ለሰጠው ለሥራ ሂደት
አገልግሎት ለሰጠው ለሥራ ሂደት
አገልግሎት ለሰጠው ለሥራ ሂደት
11/7/03

ከዋናው መ/ቤት ም/ዋና ዳይሬክተር /የአፕሪኬሽንና ፕሮግራም ዲዛይንና ልማት ሥራዎች ዘርፍ/
በደብዳቤ ቁጥር 3.0/481/28 በ03/07/03 በተፃፈ ደብዳቤ ቀረጥና ታክስ ሳይከፈልላቸው ወደ
አገር ውስጥ ገብተው ከፍተኛ ጉዳት የደረሰላቸውን ተሽከርካሪዎች የቀረጥና ታክስ አከፋፈል
ሁኔታ ለመወሰን የወጣውን መመሪያ 18 ገፅ ለአፈፃፀም የተላከ መሆኑን እያሳወቅሁ
በመመሪያው መሠረት ተፈጻሚ እንዲደረግ አሳስባለሁ።

መ. ቁ. 52/2003

ከሰላምታ ጋር

አ.አ. ታደሰ
ሥራ አስፈጻሚ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን
THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA
ETHIOPIAN REVENUES AND CUSTOMS AUTHORITY

ቁጥር 30/481/28
Ref.No
ቀን 03 መጋቢት 2003
Date

ለአ/አ የወጪና ሌሎች ዕቃዎች ማስተናገጃ ቅ/ጽ/ቤት
ለአ/አ የንግድ ዕቃዎች ማስተናገጃ ቅ/ጽ/ቤት
ለአዲስ አበባ ኤርፖርት ጉምሩክ ቅ/ጽ/ቤት
አዲስ አበባ

- ለአዳማ ቅ/ጽ/ቤት /አዳማ/
- ለሚሌ ቅ/ጽ/ቤት /ሚሌ/
- ለባህርዳር ቅ/ጽ/ቤት /ባህርዳር/
- ለመቀሌ ቅ/ጽ/ቤት /መቀሌ/
- ለጅጅጋ ቅ/ጽ/ቤት /ጅጅጋ/
- ለድሬዳዋ ቅ/ጽ/ቤት /ድሬዳዋ/
- ለኮምቦልቻ ቅ/ጽ/ቤት /ኮምቦልቻ/
- ለሞያሌ ቅ/ጽ/ቤት /ሞያሌ/
- ለሐዋሳ ቅ/ጽ/ቤት /ሐዋሳ/
- ለጅማ ቅ/ጽ/ቤት /ጅማ/

Handwritten notes:
አዲስ አበባ
ከሚሌ 255
ከሞያሌ 212
ከጅጅጋ 212
ከአዳማ 212
ከሐዋሳ 212
ከጅማ 212

ጉዳይ:- የፀደቀ መመሪያ ስለመሰክር

ቀረጥና ታክስ ሳይከፈልባቸው ወደ አገር ውስጥ ገብተው ከፍተኛ ጉዳት የደረሰባቸውን ተሽከርካሪዎች የቀረጥና ታክስ አከፋፈል ሁኔታ ለመወሰን የወጣውን መመሪያ ቁጥር 52/2003 ከዚህ ጋር አባሪ በማድረግ የላክንላችሁ ስለሆነ መመሪያው ተግባራዊ እንዲደረግ አሳስባለሁ።

ግልባጭ፦

- ለአዋና ዳይሬክተር ጽ/ቤት
  - ለአፕሪልን ፕሮግራም ዲግሪትድ ልማት ሥራዎች ዘርፍ
  - ለቅርንጫፍ ጽ/ቤቶች ማስተባበሪያ ድጋፍ ሥራዎች ዘርፍ
  - ለህግ ማስከበር ሥራዎች ዘርፍ
  - ለኮርፖሬት ሥራዎች ዘርፍ
  - ለለውጥና ሞደርናይዜሽን ዘርፍ
  - ለህግ ምክርና ማሻሻያ ቡድን
- የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን**

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን

አዲስ አበባ

የፀደቀበት ቀን: 06/17/2003

የፀደቀበት ቦታ: አዲስ አበባ

የፀደቀበት ሰዓት: 11:00

ለዘመናዊና ፍትሐዊ የታክስና ቀረጥ አስተዳደር ሥርዓት ግንባታ ተግባሩን ለማስፈጸም

235

ከቀረጥና ታክስ ነፃ ወደ አገር ውስጥ ገብተው ከፍተኛ ጉዳት የደረሰባቸው ተሽከርካሪዎችን የቀረጥና ታክስ አከፋፈል ሁኔታ ለመወሰን የወጣ መመሪያ ቁጥር 52/2003

ወደ አገር ውስጥ ከቀረጥ እና ታክስ ነፃ ገብተው ከፍተኛ ጉዳት የደረሰባቸው ተሽከርካሪዎችን በሚመለከት በጉምሩክ አዋጅ ቁጥር 622/2001 አንቀፅ 68/3/ መሰረት ባለስልጣን የቀረጥና ታክስ አከፋፈል ሁኔታ እንደሚወስን የተደነገገ በመሆኑ፤

ከቀረጥና ታክስ ነፃ የገባው ተሽከርካሪ ሲጠፋ፣ በቃጠሎ ወይም በአደጋ ሙሉ በሙሉ ውድመት ሲያጋጥመው ግለፅና ወጥ የሆነ የቀረጥና ታክስ አሰራር ስርአት መዘርጋት አስፈላጊ በመሆኑ የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን በአዋጅ ቁጥር 622/2001 አንቀፅ 112/2/ መሠረት ይህንን መመሪያ አውጥቷል።

ክፍል አንድ

ጠቅላላ ድንጋጌ

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ “ከቀረጥና ታክስ ነፃ ወደ አገር ውስጥ ገብተው ከፍተኛ ጉዳት የደረሰባቸው ተሽከርካሪዎችን የቀረጥና ታክስ አከፋፈል ሁኔታን ለመወሰን የወጣ መመሪያ ቁጥር 52/2003” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጉም

ለዚህ መመሪያ አፈፃፀም ሲባል፡-

236

1. "ባለሙያዎች" ማለት በህግ ወይም ከመንግስት ጋር በተደረገ ስምምነት ተሽከርካሪን ከጉምሩክ ቀረጥና ታክስ በሙሉ ወይም በክፍል ነፃ ሆኖ ለማስገባት የተፈቀደለት ወይም የቀረጥ ነፃ ሙብት ያለው ማናቸውም ሰው ነው።
2. "ከፍተኛ ጉዳት" ማለት የደረሰው አደጋ ተሽከርካሪው የነበረውን ባህሪ እንዲቀይርና ከተሰራበት ዓላማ አንፃር ሙሉ በሙሉ አገልግሎት መስጠት የማይችል እንዲሆን የሚያደርግ መሆኑ በጉዳት ገማች ባለሙያ የተረጋገጠ ወይም የማስጠገኛ ወጪው አኮኖሚያዊ ባለመሆኑ እንደወደመ እንዲቆጠር የሚያደርግ ጉዳት ሲሆን የተሽከርካሪውን መጥፋት ያካትታል።
3. "ተሽከርካሪ" ማለት በሞተር ሀይል በመንገድ የሚንቀሳቀስ የሰው ወይም/እና የጭነት ማንጓዣ ሲሆን እንደ ትራክተር፣ ዶዘር፣ ኤክስካቪተር እና የመሳሰሉትን ሌሎች ማሽኒሪዎችን ይጨምራል።
4. "የአገልግሎት ቅናሽ" ማለት ተሽከርካሪው አገር ውስጥ ከገባበት ጊዜ ጀምሮ ጉዳት እስከደረሰበት ጊዜ ድረስ እንደየአገባቡ በየዓመቱ አስር በመቶ ወይም አስራ ሁለት በመቶ ከተሽከርካሪው ቀረጥና ታክስ ማቀናነስ ነው።
5. "የአገልግሎት ዘመን" ማለት ተሽከርካሪው አገር ውስጥ ከገባበት ጊዜ ጀምሮ እንደየ አገባቡ አሥር አመት ወይም አስራ ሁለት አመት እስከሚሞላው ድረስ ያለው ጊዜ ነው።
6. "የአደጋ ጉዳት ቅናሽ" ማለት የመድን ሽፋን ባልተገባላቸው ተሽከርካሪዎች ላይ በደረሰው አደጋ ምክንያት የጉዳት መጠኑ ከተሽከርካሪው የቀረጥ ማስከፈያ ዋጋ ላይ የሚደረግ ተቀናሽ ነው።
7. "የጉዳት ገማች ባለሙያ" ማለት በተሽከርካሪዎች ላይ የደረሰን ጉዳት ለመገመት አግባብነት ካለው የመንግሥት አካል ፈቃድ የተሰጠው ሰው ነው።

237

8. "የስራ ሂደት" ማለት በባለስልጣን ቅ/ዕ/ቤት የሚገኘውን በመንግስት የተሰጡ መብቶች አፈፃፀምን ወይም በቀረጥ ነፃ የገቡ ተሽከርካሪዎችን በተመለከተ የሚከታተል አካል ነው።
9. "የመደን ሰጪ" ማለት በአንድ ወይም በብዙ የተመደበውን የኢንሹራንስ መግቢያ ዋጋ (ፕሪምዩም) ተቀብሎ በውሉ የተመለከተው አደጋ በደረሰ ጊዜ ኢንሹራንስ ለገባው ሰው የተወሰነ ገንዘብ ለመክፈል ግዴታ የገባ ሰው ነው።
10. "ባለሥልጣን" ማለት የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን ነው።
11. "አዋጅ" ማለት የጉምሩክ አዋጅ ቁጥር 622/2001 ነው።
12. ሌሎች በዚህ መመሪያ ትርጉም የሚያስፈልጋቸው ቃላትና ሀረጎች በአዋጁ የተሰጣቸውን ትርጓሜ ይይዛሉ።

3. የተፈፃሚነት ወሰን

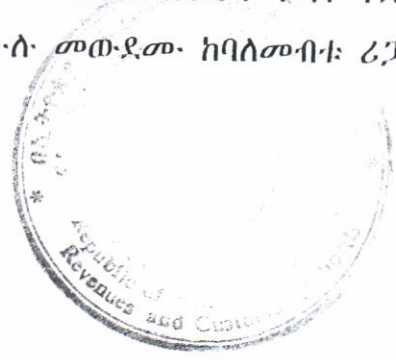
1. ይህ መመሪያ ከማናቸውም ቀረጥና ታክስ ሙሉ በሙሉ ወይም በክፍል ነፃ ሆነው ወደ ሀገር ውስጥ በገቡና ከፍተኛ ጉዳት በደረሰባቸው የጠፉ፣ በቃጠሎ ወይም በአደጋ ሙሉ በሙሉ በወደሙ ተሽከርካሪዎች ላይ እና ከተሽከርካሪው ጋር በተያያዘ መብትና ግዴታ በተጣለባቸው አካላት ላይ ተፈፃሚ ይሆናል።
2. በንዑስ አንቀፅ 1 የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ ከቀረጥና ታክስ ነፃ ሆኖ የገባው ተሽከርካሪ የአገልግሎት ዘመኑን የጨረሰ ከሆነ ይህ መመሪያ ተፈፃሚ አይሆንበትም።

ክፍል ሁለት

የመድን ሽፋን ስለተገባላቸው ተሽከርካሪዎች

4. የማሳወቅ ገዴታ

1. የመድን ሰጪው በቀረጥ ነፃ የገባው ተሽከርካሪ ከፍተኛ ጉዳት የደረሰበት የጠፋ፣ በቃጠሎ ወይም በአደጋ ሙሉ በሙሉ መውደሙ ከባለመብቱ ሪፖርት የደረሰው

3
238

እንደሆነ ወዲያውኑ ለባለስልጣኑ ቅርንጫፍ ጽ/ቤት በመንግሥት የተሰጡ መብቶች አፈፃፀም የሥራ ሂደት ማሳወቅ አለበት።

2. የቀረጥ ነፃ ባለመብቱ መድን ሲገባ ያቀረባቸውን ሰነዶች እና ከመድን ሰጪው ጋር የተደረገውን ውል ከመመሪያው ጋር አባሪ ከተደረገው ቅፅ 1 ጋር በማያያዝ የመድህን ሰጪው ለባለሥልጣኑ ቅ/ፅ/ቤት በመንግሥት ለተሰጡ መብቶች አፈፃፀም የሥራ ሂደት ተሽከርካሪው ከፍተኛ ጉዳት የደረሰበት፣ የጠፋ፣ በቃጠሎ ወይም በአደጋ ሙሉ በሙሉ መውደሙ ሪፖርት በተደረገ በ15 ቀናት ውስጥ ማቅረብ አለበት።

5. የመድን ሰጪው ሌሎች ግዴታዎች

1. ማንኛውም መድን ሰጪ ከቀረጥ ነፃ ወደ አገር ውስጥ ለገባ ተሽከርካሪ የመደን ዋስትና ሲሰጥ የተገባው ዋስትና ለተሽከርካሪው ቀረጥና ታክስ ጭምር መሆኑን ማረጋገጥ እና ይህንኑ ለባለስልጣኑ የማሳወቅ ግዴታ አለበት።
2. የመድን ድርጅቱ ከላይ በንዑስ አንቀፅ (1) የተጠቀሰውን ሳያደርግ ቀርቶ ተሽከርካሪው ከፍተኛ ጉዳት በያጋጥመው የመድህን ድርጅቱ ለተሽከርካሪው ቀረጥና ታክስ አከፋፈል ተጠያቂ ይሆናል።
3. የመድን ድርጅቱ ከፍተኛ ጉዳት ለደረሰበት ተሽከርካሪ የሚከፈለውን ቀረጥና ታክስ በዚህ መመሪያ አንቀፅ 15(1) መሰረት ተሰልቶ እንዳወቀ ወዲያውኑ ለባለስልጣኑ ገበ. ማድረግ አለበት።

6. የባለመብቱ ግዴታ

በባለመብቱ በቀረጥ ነፃ የገባው እና የመደን ሽፋል የተገባለት ተሽከርካሪ ከፍተኛ ጉዳት የደረሰበት፣ የጠፋ፣ በቃጠሎ ወይም በአደጋ ሙሉ በሙሉ መውደሙ እንዳወቀ ለባለስልጣኑ ቅርንጫፍ ጽ/ቤት በመንግሥት የተሰጡ መብቶች አፈፃፀም የሥራ ሂደት ወዲያውኑ ማሳወቅ አለበት።

239

7. የቅርንጫፍ ፅ/ቤት ኃላፊነት

የሥራ ሂደቱ ከመደን ሰጪው ስለተሽከርካሪው ከፍተኛ ጉዳት የቀረበለትን ማስረጃ ካረጋገጠ በኋላ ተሽከርካሪው ላይ የሚፈለገውን ቀረጥና ታክስ ወይም ክፍያ እንዲከፍል በማድረግ ተሽከርካሪው ከቀረጥና ታክስ ግዴታ ነፃ መሆኑን የሚገልፅ ወይም የሚያረጋግጥ ቀረጥ የተከፈለበት ዲክላራሲያን እና ደረሰኝ በባለሙያው ስም አትሞ ይሰጣል።

ክፍል ሦስት

የመድን ሽፋን ያልተገባላቸው ተሽከርካሪዎች

8. የማሳወቅ ግዴታ

1. ከቀረጥ ነፃ የገባ ተሽከርካሪ ከፍተኛ ጉዳት የደረሰበት፣ የጠፋ፣ በቃጠሎ ወይም በአደጋ ሙሉ-በሙሉ የወደመ እንደሆነ የቀረጥ ነፃ ባለሙያው ወዲያውኑ ለባለስልጣኑ ማሳወቅ አለበት።
2. ሪፖርት በተደረገ በ30 ቀናት ውስጥ ባለሙያው ተሽከርካሪው ላይ የደረሰውን ጉዳት የሚያሳይ የጉዳት ገማች ባለሙያ ሪፖርትና በመመሪያው አባሪ ከተደረገው ቅጽ 2 ወይም ቅፅ 3 ጋር በማያያዝ ለባለሥልጣኑ የቅ/ፅ/ቤት በመንግሥት የተሰጡ መብቶች አፈፃፀም የሥራ ሂደት ማቅረብ አለበት።

9. የቅርንጫፍ ፅ/ቤት ኃላፊነት

1. የስራ ሂደቱ የቀረበለትን በመመርመር የተሽከርካሪው የቅሪት አካል በባለስልጣኑ ቁጥጥር ስር እንዲውል ሲያዝ ባለሙያው በ20 ቀናት ውስጥ ጉዳት የደረሰበትን ተሽከርካሪ በአካባቢው ለሚገኘው የጉምሩክ ጣቢያ ማስረከብ አለበት። ሆኖም ግን

240

በተወሰነው የጊዜ ገደብ ውስጥ ገቢ ማድረግ ያልቻለበት ምክንያት በስራ ሂደቱ ተቀባይነት ያገኘ እንደሆነ ተጨማሪ አስር የስራ ቀናት ሊሰጠው ይችላል።

2. የሥራ ሂደቱ ተሽከርካሪው ለባለስልጣኑ ቅ/ጽ/ቤት ወይም ጣቢያ ገቢ መሆኑን ካረጋገጠ በኋላ በአዋጁ ዕቃ አወጋገድን አስመልክቶ በተደነገገው መሠረት ከፍተኛ ጉዳት የደረሰበት ተሽከርካሪ እንዲሸጥ እና የሚፈለገው ቀረጥና ታክስ እንዲሰበሰብ ያደረጋል።
3. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ቢኖርም ባለመብቱ በተሽከርካሪው ቅሬት አካል ላይ የሚፈለገውን ቀረጥና ታክስ በመክፈል ቅሬቱን ለመውሰድ የፈለገ እንደሆነ ቀረጥና ታክሱን ከፍሎ ሊረከብ ይችላል።

10. ቀረጥና ታክስ ቀሪ ስለሚደረግባቸው ሁኔታዎች

1. ቀረጥ ሳይከፈልበት ወደ አገር ውስጥ የገባ ተሽከርካሪ የጠፋ ወይም በአደጋ ምክንያት ሙሉ በሙሉ የወደመ እና ቅሬት የሌለው እንደሆነ ባለሥልጣን መ/ቤቱ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 11 መሰረት የቀረበለት ማስረጃ አሳማኝ ሆኖ ሲያገኘው ቀረጥና ታክሱ በሙሉ እንዲቀር ሊያደርግ ይችላል።
2. ሆኖም ከፍተኛ ጉዳት የደረሰው በሌላ ሶስተኛ ወገን በሆነ ጊዜ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 14(2) የተገለጸው ተፈጻሚ ይሆናል።

11. ለጠፋ ፣በቃጠሎ ወይም በአደጋ ሙሉ በሙሉ ለወደመ ተሽከርካሪ ቀረጥና ታክስ ቀሪ ለማድረግ የሚቀርብ ማስረጃ

1. ተሽከርካሪው በመጥፋቱ ምክንያት ባለሥልጣኑ ቀረጥና ታክሱን በሙሉ እንዲቀር ሊያደርግ የሚችለው ከዚህ በታች የተመለከቱት ማስረጃዎች ሲቀርቡ ነው፡-
  - ሀ. ተሽከርካሪው የጠፋ ስለመሆኑ ባለመብቱ በዕለቱ ለፓሊስ ያመለከተበት ሰነድ፤
  - ለ. ለትራፊክ ፓሊስ እና/ወይም ለወንጀል መርማሪው ተሽከርካሪው መጥፋቱን አስመልክቶ ፍለጋ ወይም ምርመራ እንዲካሄድ የተመራበት መሆኑን የሚያረጋግጥ ሰነድ፤

242

ሐ. ስለተሽከርካሪው መጥፋት ለመንገድ ትራንስፓርት ያሳወቀበት እና ሊብራው እንዲሰረዝ ተጠይቆ ተቀባይነት ያገኘበት እንዲሁም ሊብራው መመለሱን የሚያስረዳ ማስረጃ፤

መ. ለተሽከርካሪው መጥፋት ምክንያት ወይም ኃላፊ የሆነ ሰው ወይም አካል አለመኖሩ በፓሊስ የተረጋገጠ መሆኑን የሚያሳይ ደብዳቤ፤

ሠ. ተሽከርካሪ ተፈልጎ ሊገኝ ያልቻለ መሆኑን ፓሊስ ያሳወቀበት ደብዳቤ ከተሽከርካሪው ሙሉ ዶክመንት ጋር ተያይዞ በ3 ወር ጊዜ ውስጥ በመንግሥት የተሰጡ መብቶች አፈፃፀም የሥራ ሂደት መቅረብ ይኖርበታል።

2. የዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ 1 ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ተሽከርካሪው በቃጠሎ ወይም በአደጋ ሙሉ በሙሉ በመውደሙ ምክንያት ባለሥልጣኑ ቀረጥና ታክሱን በሙሉ እንዲቀር ሊያደርግ የሚችለው የሚከተሉት ማስረጃዎች ሲቀርቡ ነው፡-

ሀ. ተሽከርካሪው ሙሉ በሙሉ መቃጠሉን ወይም በአደጋ መውደሙን የሚያረጋግጥ የፓሊስ ወይም የትራፊክ ፓሊስ ማስረጃ፤

ለ. ከቃጠሎው ወይም ከአደጋው የተረፈ ቅሪት ቢኖርም ቀረጥና ታክሱን ለመክፈል ከአሥር ፐርሰንት በላይ ሊሸፍን የማይችል መሆኑን ወይም በአደጋ የተጎዳውን ቅሪት ማንሳት ቅሪቱ ከሚያወጣው ዋጋ በላይ መሆኑ በጉዳት ገማች ባለሙያ የተረጋገጠበት ማስረጃ፤

ሐ. የተሽከርካሪው ሊብራ ወይም የሰሌዳ ቁጥር በመንገድ ትራንስፓርት እንዲሠረዝ የተጠየቀበት ማስረጃ፤

መ. ተሽከርካሪው በቃጠሎ ወይም በአደጋ ሙሉ በሙሉ እንዲወድም ምክንያት ወይም ኃላፊ የሆነ ሦስተኛ ወገን አለመኖሩን በፓሊስ የተረጋገጠበት ደብዳቤ ለስራ ሂደቱ ያቀርባል።

243

12. የቅርንጫፍ ፅ/ቤት ኃላፊነት

1. ለጠፋ ተሽከርካሪ ሲሆን የሥራ ሂደቱ የቀረበውን ማስረጃ ከተሽከርካሪው የአገልግሎት ዘመን ጋር በማገናዘብ አሳማኝ ሆኖ ሲያገኘው ቀረጥና ታክሱን በሙሉ እንዲቀር እና ከቀረጥ ነፃ መዘገብ ላይ እንዲሰረዝ ለማድረግ የውሳኔ ሀሳቡን ለቅርንጫፍ ጽ/ቤቱ ሥራ አስኪያጅ ያቀርባል።
2. በሥራ ሂደቱ የቀረበው የውሳኔ ሀሳብ በሥራ አስኪያጁ ሲፀድቅ ቀረጥና ታክሱ በሙሉ እንዲቀርና ከቀረጥ ነፃ መዘገብ ላይ እንዲሰረዝ ውሳኔውን ለቅ/ጽ/ቤቱ የቀረጥ አሰባሰብ የሥራ ሂደት በደብዳቤ ያሳውቃል።
3. በቃጠሎ ወይም በአደጋ ሙሉ በሙሉ ለወደመ ተሽከርካሪ ሲሆን የሥራ ሂደቱ የቀረበለትን ማስረጃ አሳማኝ ሆኖ ሲያገኘው ቀረጥና ታክሱ በሙሉ እንዲቀር እና ከቀረጥ ነፃ መዘገብ ላይ እንዲሰረዝ የውሳኔ ሀሳቡን ለቅርንጫፍ ጽ/ቤቱ ሥራ አስኪያጅ ያቀርባል።
4. የቀረበውን የውሳኔ ሀሳብ ሥራ አስኪያጁ ያፀደቀው እንደሆነ ቀረጥና ታክሱ በሙሉ እንዲቀር እና ከቀረጥ ነፃ መዘገብ ላይ እንዲሰረዝ ውሳኔውን ለቅርንጫፍ ጽ/ቤቱ የቀረጥ አሰባሰብ የሥራ ሂደት በደብዳቤ ይገልጻል።

13. የተሽከርካሪው መጥፋት፣ መቃጠል ወይም በአደጋ ሙሉ በሙሉ መውደም ተቀባይነት ሲያጣ

1. በአንቀፅ 11/1/ እና 12/ የተዘረዘሩት ሁኔታዎች ያልተሟሉ እና የቀረበው ማስረጃ በመንግስት አካል ሳይረጋገጥ ሲቀር በመንግሥት የተሰጡ መብቶች አፈፃፀም የሥራ ሂደት የቀረበው ማስረጃ ተቀባይነት እንዳላገኘ እና ቀረጥና ታክስ ቀሪ እንደማይሆን ለባለመብቱ በ20 ቀን ውስጥ ያሳውቃል።

8
244

2. የሥራ ሂደቱም የቅ/ጸ/ቤቱ የቀረጥ አሰባሰብ የሥራ ሂደት ተሽከርካሪው አገር ውስጥ ሲገባ የነበረውን የቀረጥ ማስከፊያ ዋጋ መነሻ በማድረግ ቀረጥና ታክስ እንዲሰበሰብ ያደርጋል።
3. በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ 2 መሰረት ባለሙብቱ ባለዕዳ ለሆነበት ቀረጥና ታክስ አከፋፊ ሁኔታና ጊዜ በቅ/ዕ/ቤቱ ስራ አስኪያጅ የሚወሰን ይሆናል።

14. ኃላፊ ስለመሆን

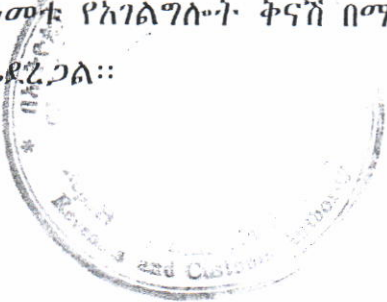
1. ተሽከርካሪው እንዲጠፋ፣ በአደጋ ወይም በቃጠሎ እንዲወድም ምክንያት የሚሆን ሰው ተሽከርካሪው ከፍተኛ ጉዳት ከደረሰበት በኋላ ባለው ቀሪ የአገልግሎት ዘመን ላይ ቀረጥና ታክስ ተሰልቶ እንዲከፍል ይደረጋል።
2. በአንቀፅ 11/1/ እና /2/ የተገለፀው እንደተጠበቀ ሆኖ ባለስልጣኑ ቀረጥና ታክስ በሙሉ እንዲቀር ሊያደርግ የሚችለው ባለሙብቱ ለደረሰው ጉዳት ከሶስተኛ ወገን ካላ ያልተቀበለ ወይም መቀበል የሚችልበት ዕድል የሌለው መሆኑ ሲረጋገጥ ነው።
3. ባለሙብቱ ለተሽከርካሪው መጥፋት፣ በአደጋ ወይም በቃጠሎ መውደም ምክንያት ከሆነው ሰው ሆን ብሎ ካላ የመጠየቅ መብቱን የተወ እንደሆነ ቀረጥና ታክስ የመክፈል ግዴታ ይኖርበታል።

ክፍል አራት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

15. የቀረጥና ታክስ ስሌት

1. የመድን ሽፋን የተገባለት ተሽከርካሪ የቀረጥና ታክስ ስሌት በተመለከተ ተሽከርካሪው አገር ውስጥ ሲገባ ይክፈል የነበረውን ቀረጥና ታክስ መሰረት በማድረግ ተሽከርካሪው ጉዳት እስከደረሰበት ጊዜ ድረስ በየዓመቱ የአገልግሎት ቅናሽ በማድረግ ቀሪውን ቀረጥና ታክስ መድን ሰጪው እንዲከፍል ይደረጋል።

245

2. የመድን ሽፋን ያልተገባለት ተሽከርካሪ ቀረጥና ታክስ የሚሰላው ተሽከርካሪው አገር ውስጥ ሲገባ የነበረው የቀረጥ ማስከፊያ ዋጋን መነሻ በማድረግ ተሽከርካሪው ጉዳት እስከደረሰበት ጊዜ ድረስ በየዓመቱ የአገልግሎት ቅናሽ እንደያግባቡ 10% ወይም 12% በመቀነስ ከሚገኘው ዋጋ ላይ የጉዳት ገማች ባለሙያ የሚሰጠው የጉዳት መጠን ተቀንሶ የሚገኘው ውጤት አሁን ባለው የውጭ ምንዛሪ ተባዝቶ ተሽከርካሪው አገር ውስጥ ሲገባ ለነበረው የውጭ ምንዛሪ ተካፍሎ የሚገኘው ውጤት የቀረጥ ማስከፊያ ዋጋ ይሆናል።

3. በተራ ቁጥረ (2) በተጠቀሰው መሰረት የተሽከርካሪው ቅሪት ሲሸጥ ከቀረጥና ታክስ ዋጋ በላይ ሆኖ ሲገኝ የቅርንጫፍ ፅ/ቤቱ ከቀረጥና ታክስ የተረፈውን ገንዘብ ለባለመብቱ እንዲመለስ ይደረጋል።

16. ጉዳት የደረሰበትን ተሽከርካሪ ገቢ አለማድረግ

በአንቀፅ 9(1) መሰረት ባለመብቱ ተሽከርካሪውን ለባለስልጣኑ እንዲያስረክብ የተወሰነበትን ውሳኔ በመተላለፍ ተሽከርካሪውን በአቅራቢያው ለሚገኘው የጉምሩክ ቅ/ፅ/ቤት ወይም ጣቢያ ገቢ ያላደረገ እንደሆነ ተሽከርካሪው አገር ውስጥ ሲገባ የነበረውን የቀረጥ ማስከፊያ ዋጋን መሰረት በማድረግ ቀረጥና ታክስ ተሰልቶ ባለመብቱ እንዲከፍል ይደረጋል።

17. ጉዳት የደረሰበትን ተሽከርካሪ ከመዝገብ ላይ ስለመሰረዝ

ሀ. የመድን ሽፋን የተገባላቸው ተሽከርካሪዎች

1. ከፍተኛ ጉዳት ለደረሰበት ተሽከርካሪ ቀረጥና ታክስን የሰበሰበው የሥራ ሃይት ወይም የጉምሩክ ጣቢያ በሳምንቱ መጨረሻ ከፍተኛ ጉዳት ለደረሰበት ተሽከርካሪ እንዲሰረዝ የዲክላራሲያኑን ድርሻ ኮፒ ለሚመለከተው ቅ/ጸ/ቤት በመንግሥት የተሰጡ መብቶች አፈፃፀም የሥራ ሃይት ያስተላልፋል።

10
246

መድን ሰጪው ወይም የቀረጥ ነፃ ባለሙብቱ በአንቀፅ 4/1/ እና 8/1/ ላይ የተገለፀውን ድንጋጌ በመተላለፍ ተሽከርካሪው መጥፋቱን ወይም ጉዳት መድረሱን፣ መቃጠሉን ወይም ሙሉ በሙሉ በአደጋ መውደሙን ወዲያውኑ ያላሳወቀ እንደሆነ ተሽከርካሪው ወደ አገር ውስጥ ሲገባ የነበረውን የቀረጥ ማስከፈያ ዋጋ መሰረት በማድረግ ቀረጥና ታክሱን እንዲከፍል ይደረጋል።

21. ከፍተኛ ጉዳት በደረሰባቸው ተሽከርካሪዎች ምትክ ስለማስገባት

1. የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ሚኒስቴር ወይም የኢንቨስትመንት ቢሮ ከቀረጥ ነፃ የገባው ተሽከርካሪ ላይ በደረሰው ከፍተኛ ጉዳት፣ መጥፋት፣ መቃጠሉ ወይም በአደጋ ሙሉ በሙሉ በመውደሙ ምክንያት ተሽከርካሪ በምትክነት እንዲገባ ሲፈቅድ የቀረጥ ነፃ ባለሙብቱ ተሽከርካሪው ከቀረጥ ነፃ መዘገብ ላይ መሠረዙን የሚያሳይ ማስረጃ ከተሰጠው ፈቃድ ጋር በማያያዝ ለባለሥልጣኑ ቅ/ፅ/ቤት በመንግስት የተሰጡ መብቶች አፈፃፀም የሥራ ሂደት ማቅረብ ይኖርበታል።
2. በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ 1 የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ የቅ/ፅ/ቤቱ በመንግስት የተሰጡ መብቶች አፈፃፀም የሥራ ሂደት የቀረበውን ማስረጃ ከቀረጥ ነፃ መዘገብ ጋር በማመሳከር ተሽከርካሪው እንዲገባ ሊፈቅድ ይችላል።

22. ቁጥጥር ስለማድረግ እና መዛግብትን የመያዝ ግዴታዎች

1. የባለሥልጣን መ/ቤቱ በአዋጁ በተሰጠው ሥልጣንና ሃላፊነት መሠረት አስፈላጊ በሆነ ጊዜ ከፍተኛ ጉዳት በደረሰባቸው የቀረጥ ነፃ ተሽከርካሪዎች ላይ የመድን ሽፋን አከፋፈልና አወጋገድ ወዘተ በተመለከተ በመድን ድርጅቶች ያሉ መዛግብትን በማስቀረብ ሆነ በአካል በመገኘት ሊመረምር ይችላል።
2. በቀረጥ ነፃ ለገቡ ተሽከርካሪዎች የመድን ሽፋን የሚሰጡ የመድን ድርጅቶች ባለሙብቱ ለተሽከርካሪው የመድን ሽፋን ከገባበት ጊዜ ጀምሮ ቀረጥና ታክሱ

247

በከፈልም ባይከፈልም ተሽከርካሪውን የሚመለከቱ ሙሉ ደንቦች ለአሥር ዓመታት የማቆየት በአዋጁ የተጣለው ግዴታ ተፈጻሚነት ይኖረዋል።

23. መረጃ ስለመስጠት

የቀረጥ ነፃ ባለሙያው በተሽከርካሪው ላይ የሚፈለገውን የቀረጥና ታክስ እንዲሁም ሌሎች ከዚህ ጋር ተያያዥነት ያላቸው ሁኔታዎችን በተመለከተ ማስረጃ እንዲሰጠው ሲጠይቅ የባለስልጣኑ ቅ/ዕ/ቤት በመንግስት የተሰጡ መብቶች አፈፃፀም የሥራ ሂደት ተገቢው ማስረጃ እንዲሰጠው ያደርጋል።

24. ቅሬታ ስለማቅረብ

የቀረጥ ነፃ ባለሙያው ወይም መድን ሰጪው በዚህ መመሪያ መሰረት በቅ/ዕ/ቤት በተሰጠው ውሳኔ ላይ ቅሬታ ካለው ውሳኔው በተሰጠ በ15 ቀን ውስጥ ለጉምሩክ አቤቱታ አጣሪ ኮሚቴ ቅሬታውን በፅሁፍ ማቅረብ ይችላል።

25. የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

ይህ መመሪያ በሥራ ላይ ከመዋሉ በፊት ተጀምሮ እልባት ያላገኘ መድህን የተገባላትም ሆነ ያልተገባለት ተሽከርካሪ ጉዳይ በዚህ መመሪያ ሊስተናገድ ይችላል።

26. የተሻሩ መመሪያዎች

1. ከቀረጥ ነፃ ገብተው ከፍተኛ ጉዳት የደረሰባቸው ተሽከርካሪ መኪናዎች ባለቤት ሁኔታ ወደ ሶስተኛ ወገን ሲተላለፉ የቀረጥና ታክስ አከፋፈልን ለመወሰን በቁጥር 1160/በ3/05 በቀን 17/4/98 የወጣው የአፈፃፀም መመሪያ፤
2. ከኦፕሬሽን ዘርፍ በደብዳቤ ቁጥር Do4/54/72/6 በቀን 24/07/2001 ዓ.ም የተላለፈ መመሪያ ተሽሯል።

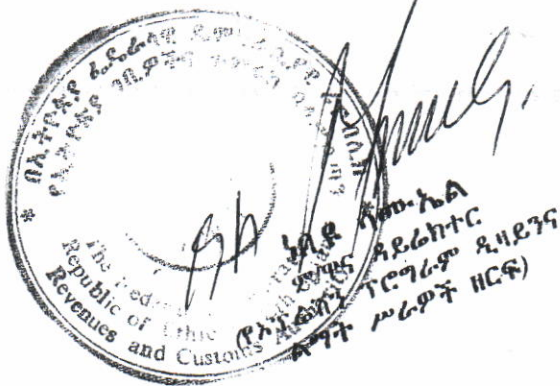

248

3. እንዲሁም ከዚህ መመሪያ ጋር የሚቃረን ማናቸውም አሰራርና ልምድ በዚህ መመሪያ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖረውም።

27. የመመሪያው ተፈጻሚነት

ይህ መመሪያ በባለሥልጣን ዋና ዳይሬክተር ከተፈረመበት ቀን ጀምሮ ተፈጻሚ ይሆናል።

አዲስ አበባ 217 ቀን 2008 ዓ.ም
መላኩ ፈንታ
የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን
ዋና ዳይሬክተር

249

ቅፅ 1 ቁጥር -----

ቀን-----

ለኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን
አዲስ አበባ

ጉዳይ:- በደረሰበት ክፍተኛ አደጋ / በመጥፋቱ / በመቃጠሉ / በአደጋ
ሙሉ በሙሉ በመውደሙ ምክንያት የተገባለትን የመድን ሽፋን ክፍያ
የሚፈፀምበትን ተሽከርካሪ ማሳወቅን ይመለከታል

የመድን ሽፋን ክፍያ የሚፈፀምበትን ተሽከርካሪ:-

1. የፖሊሲ ቁጥር _____ ፣
2. የመድን ሽፋን የተገባበት ቀን _____ / ዓ.ም. _____ ፣
3. የመድን ሽፋን የገባው ግለሰብ/ድርጅት ስም _____ ፊርማ
_____ ፣
4. የመድን ሽፋን የተገባለት ተሽከርካሪ :-
  - 4.1 ዓይነት _____ ፣
  - 4.2 የሻንሲ ቁጥር _____ ፣
  - 4.3 የሞተር ቁጥር _____ ፣
  - 4.4 የሰሌዳ ቁጥር _____ ፣
  - 4.5 የሊብሬ ቁጥር _____ ፣
  - 4.6 ወደ ሀገር ውስጥ ሲገባ የተመዘገበበት የጉምሩክ ዲክላራሲዮን:-
    - ቁጥር _____ ፣
    - ቀን _____ ፣
    - የተመዘገበበት ጉምሩክ ጣቢያ ስም _____ ፣
5. ተሽከርካሪው ወደ ሀገር ውስጥ ሲገባ የነበረው የቀረጥ ማስከፊያ ዋጋ ብር _____ ፣

ከላይ ዝርዝር ሁኔታው ለተጠቀሰው ክፍተኛ አደጋ ለደረሰበት /ለጠፋ / በቃጠሎ / በአደጋ
ሙሉ በሙሉ ለወደመ ተሽከርካሪ የመድን ሽፋን ክፍያ ለመፈፀም እና በባለሥልጣን መ/ቤቱ
የሚፈለገውን ቀረጥናታክስ ወይም ክፍያ በመክፈል ተሽከርካሪውን በውክልና መረክብ
እንዲፈቀድልን ባለመብቱ መድሀን ሲገባቸውን ሰነዶች እና ከመድን ሰጪው ጋር
የተደረገውን ውል ከዚህ ጋር በማያያዝ እንጠይቃለን።

250

ለኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን
አዲስ አበባ

ጉዳይ:- የጠፋ፣ በቃጠሎ/በአደጋ ሙሉ-በሙሉ የወደመ የመድሀን ሽፋን ያልተገባለትን ተሽከርካሪ
ስለማሳወቅ

- 1. የጠፋው፣ በቃጠሎ/በአደጋ የወደመው ተሽከርካሪ ባለሙሉት ስም _____ ፣ _____ ፊርማ
_____ ፣
- 2. የጠፋው፣ በቃጠሎ/በአደጋ የወደመው ተሽከርካሪ፣
  - 2.1 ዓይነት _____ ፣
  - 2.2 የሸንሲ ቁጥር _____ ፣
  - 2.3 የሞተር ቁጥር _____ ፣
  - 2.4 የሰሌዳ ቁጥር _____ ፣
  - 2.5 የሊብሬ ቁጥር _____ ፣
  - 2.6 ወደ ሀገር ውስጥ ሲገባ የተመዘገበበት የጉምሩክ ዲክላራሲዮን:-
    - ቁጥር _____ ፣
    - ቀን _____ ፣
    - የተመዘገበበት ጉምሩክ ጣቢያ ስም _____ ፣
  - 2.7 ተሽከርካሪው ወደ ሀገር ውስጥ ሲገባ የነበረው የቀረጥ ማስከፊያ ዋጋ _____ ፣

ከላይ ዝርዝር ሁኔታው ለተገለፀው የጠፋ፣ በቃጠሎ / በአደጋ ሙሉ በሙሉ የወደመውን ተሽከርካሪ ባለሥልጣን መ/ቤቱ ተሽከርካሪው መጥፋቱን ወይም ሙሉ በሙሉ መውደሙንና ቅሬት አለመኖሩን ከቅፁ ጋራ የቀረበውን ማስረጃ ተመልክቶ የሚፈለገውን ቀረጥና ታክስ እንዲላላልኝና ተሽከርካሪው ከቀረጥ ነፃ መዘገብ ላይ እንዲሰረዝልኝ እጠይቃለሁ።

አባሪ:- _____ ገጽ ሰነዶች

251